

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	E. Ham/ J. Meijer	Datum	9 november 2023
Doorkiesnummer	14030	Kenmerk	11509388
E-mail	moderniseringsekswerkbeleid@urecht.nl	Onderwerp	Stand van zaken moties sekswerkbeleid
Bijlage(n)	-	Beleidsveld	Sekswerk

Geachte leden van de raad,

Op donderdag 22 juni debatteerde uw raad over de modernisering van het sekswerkbeleid in Utrecht zoals beschreven in de [raadsbrief van 2 juni 2023](#). Tijdens het debat in juni werden er 22 moties ingediend, waarvan het college er drie overnam. Uw raad nam aanvullend nog acht moties aan. Met de motie 'Maak haast met uitvoering voorstellen uit brief' (#176) riep u ons op voort te maken met de voorstellen en de uitwerking van de verschillende moties. De afgelopen maanden is het college gestart met de voorbereidingen hiervan. In deze brief geven we aan waar we nu staan en delen we graag onze eerste bevindingen met u ten aanzien van genoemde moties.

In Q1 2024 informeren wij u hierover opnieuw. Dan gaan we tevens dieper in op het proces van lerend evalueren en zullen we de projectbegroting op hoofdlijnen met u delen.

1. Voorbereiding proeftuinen thuiswerken en kleinschalige locatie & vereenvoudigen regelgeving

Nieuwe regelgeving

Om de proeftuinen te kunnen starten, is het nodig het Omgevingsplan, de APV en bijbehorende beleidsregels aan te passen. Met de aanpassing van de APV vereenvoudigen we ook het vergunningsproces voor exploitanten. De nieuwe regelgeving moet ertoe leiden dat sekswerkers veiliger en gezonder hun beroep kunnen uitvoeren. Ook moet de regelgeving uitvoerbaar en handhaafbaar zijn en een antwoord bieden op zorgen die in de stad leven. Voor de aanpassing van de regelgeving rondom thuiswerken hebben we een adviesvraag uitstaan bij een extern bureau over het risico van nadeelcompensatie.

Snelheid is in dit proces van belang, maar zorgvuldigheid staat voorop. Afstemming en samenwerking met sekswerkers en andere betrokkenen vinden we belangrijk bij elke stap. Naar verwachting leggen we Q2 2024 de wijzigingsvoorstellen voor aan uw raad.

Passende hulp- en dienstverlening

Op dit moment heeft Belle Hulpverlening een veelzijdig ondersteuningsaanbod voor sekswerkers, waaronder medische spreekuren, maatschappelijk werk, een artsenspreekuur, een vertrouwenspersoon, uitstaptrajecten, een inloop- en ontmoetingsplek, cursussen en workshops. Belle werkt daarnaast samen met Toezicht en Handhaving bij meldingen van overlast. Het bieden van hulp aan sekswerkers staat hierbij voor Belle voorop. We zijn in gesprek met Belle en de Klankbordgroep over het aanbod en eventuele aanpassingen die voortkomen uit de proeftuinen.

Risico gestuurd toezicht

De gemeente is wettelijk verplicht om toezicht te houden op de naleving van de vergunningen die zij verstrekt, ook bij seksbedrijven. De wijze waarop wij dat doen staat in onze [Handhavingsstrategie seksinrichtingen](#). In lijn met de motie 'Decriminalisering sekswerk' (#173) hebben we besloten om het toezicht op de vergunde seksbedrijven aan te passen van vier vaste controles per jaar, naar risico gestuurd toezicht. Dit betekent dat we toezicht blijven houden op alle bedrijven, maar dat de frequentie van controles afhankelijk is van hoe het gaat. Bij bedrijven waar het goed gaat zullen we minder vaak langs gaan. Bedrijven waar het niet goed gaat en/of waarover zorgelijke signalen bestaan, bezoeken we vaker. We passen de Handhavingsstrategie seksinrichtingen hierop aan. Ook het toezicht op de proeftuinen wordt in deze wijziging meegenomen.

Dezelfde motie roept ook op om beperkter te handhaven op het verbod op straatsekswerk. Van gericht toezicht en handhaving hierop is vanuit de gemeente geen sprake. Indien er vermoedens zijn van straatwerk kan de ambtenaar wel diegene hierop aanspreken dat dit niet mag. Diegene wordt dan verwezen naar vergunde seksbedrijven of, als dat naar inschatting van de ambtenaar wenselijk lijkt, naar de hulp- en dienstverlening. De politie reageert op meldingen van straatsekswerk en verzoeken sekswerkers dan weg te gaan. Hiermee doen wij motie #173 af.

2. Platform Sekswerk Utrecht

In de raadsbrief van juni informeerden we u over een sekswerkplatform waarin we samen met sekswerkers en andere betrokkenen werken aan schoon, veilig en transparant sekswerk in onze stad. We zijn daarover in gesprek met onder andere de klankbordgroep van sekswerkers, Belle Hulpverlening, politie, OM, de STUW en de exploitanten van de huidige privéhuizen in Utrecht. Samen met hen bespreken we de opzet van het Platform Sekswerk Utrecht, de doelen die we hiermee samen voor ogen hebben en de leidende principes bij de vormgeving. We verwachten dat het platform begin volgend jaar van start gaat. Dit platform gaat de komende jaren ook een belangrijke rol spelen bij het lerend evalueren van de proeftuinen.

3. De opdracht voor lerend evalueren

Om de proeftuinen en beleidswijzigingen lerend te kunnen gaan evalueren, hebben we de afgelopen periode een uitvraag opgesteld voor een externe onderzoekspartij. We vinden het erg belangrijk dat ook hier verschillende perspectieven worden meegenomen. Daarom betrekken we onze stakeholders er vanaf het begin bij. We vragen hen wat zij belangrijk vinden in de opdracht aan een onderzoekspartij en hun input verwerken we in de uitvraag. Hierbij nemen we - conform onze toezegging - ook de vraag mee of en hoe thuiswerken voor twee personen op termijn mogelijk zou kunnen zijn. We verwachten begin 2024 een partij geselecteerd te hebben, waarna het proces van lerend evalueren kan starten.

4. Stand van zaken overige moties

We informeren wij u graag over de stand van zaken van de overige moties.

Overkoepelende moties

Motie 156: verlengen proeftuinen

Met deze motie roept u op de mogelijkheid open te houden de proeftuinen na drie jaar met nog eens drie jaar te verlengen. We onderzoeken momenteel het vraagstuk schaarse vergunningen voor seksinrichtingen, de verdeelmethode en eventuele knelpunten die dit oplevert ten aanzien van deze motie. Voor seksinrichtingen geldt op basis van de APV een limietenstelsel van zes vergunningen. Dit betekent dat deze vergunningen schaars zijn. Schaarse vergunningen moeten voor een bepaalde tijd worden verleend. Na afloop van de vergunningstermijn moeten de vergunningen in principe op basis van een nog nader vast te stellen verdeelsystematiek verdeeld worden. Dit zou kunnen betekenen dat een vergunninghouder na afloop van de vergunningstermijn geen nieuwe vergunning krijgt omdat een andere gegadigde op basis van de verdeelsystematiek is geselecteerd. Bij een eventuele verlenging van de proeftuin met een kleinschalige locatie zou dit tot gevolg kunnen hebben dat de exploitant waarmee de proeftuin is gestart, deze niet voort kan zetten. Met de raadsbrief in Q1 2024 informeren we u uitgebreider over de mogelijkheden en dilemma's.

Motie 164: centrale aanmelding voor thuiswerkende

Met deze motie (#164) vraagt u te onderzoeken of het mogelijk is om centrale aanmelding voor thuiswerkende sekswerkers mee te nemen in het opzetten van de proeftuin. In het raadsdebat gaven we al aan dat deze motie alleen uitvoerbaar is als de wetgeving verandert. De Wet regulering sekswerk (Wrs) zou de benodigde wettelijke grondslag hiervoor kunnen bieden. Maar op dit moment is er geen zicht op een spoedige behandeling van deze wet in het parlement. Daarbij is het zeer onzeker of de wet in haar huidige vorm zou worden aangenomen. We willen net als u haast maken met het starten van de proeftuin thuiswerken, maar verwachten niet dat er een wettelijke grondslag is voor centrale aanmelding op het moment dat we de proeftuin starten. Daarnaast is uit gesprekken met sekswerkers en hulpverlening meermaals gebleken dat zij bezwaren hebben tegen registreren of aanmelden. We blijven de ontwikkelingen rondom de Wrs en de invloed die het kan hebben op ons beleid nauw volgen. Hiermee doen we deze motie af.

Motie 169: gemarginaliseerde sekswerkers

Deze motie (#169) vraagt ons om met Belle Hulpverlening (Tussenvoorziening) en de Klankbordgroep in gesprek te gaan over wat er nodig is om ook gemarginaliseerde sekswerkers een plek te geven binnen de proeftuinen. Een eerste gesprek hierover vond plaats op 12 september in de Klankbordgroep. De daarbij aanwezige sekswerkers gaven aan zich niet te kunnen vinden in de term 'gemarginaliseerd'. Zij spreken liever over sekswerkers in een kwetsbare positie of sekswerkers die hulp nodig hebben. Ook werd duidelijk dat het samenbrengen van sekswerkers met verschillende achtergronden en genders in één proeftuinlocatie niet vanzelfsprekend is, omdat klanten vaak gericht zoeken naar een specifiek gender. De Klankbordgroep beraadt zich nader op de gestelde vragen en betreft hierbij ook andere sekswerkers. In de raadsbrief in Q1 informeren we u hier verder over.

Motie 158 maak proeftuin permanent bij succes

Wij hebben de intentie om de proeftuinen bij succes permanent te maken. We zullen u te zijner tijd informeren over wat ervoor nodig is om dat te kunnen doen, en doen de motie daarmee af.

Moties ten aanzien van locaties

Motie 161: locaties vinden zichzelf niet

Met deze motie vraagt u om een plan waarin wij aangeven op welke wijze we ons gaan inspannen een geschikte locatie te vinden voor kleinschalig sekswerk. Dit werken we momenteel uit. Een consequentie is hierbij al wel in beeld gekomen: op het moment dat de gemeente zelf opzoek gaat

naar een locatie is de kans groot dat hiervoor aanvullende ambtelijke inzet en dus ook financiële middelen voor nodig zijn. In de raadsbrief van Q1 2024 leggen we een plan aan u voor.

Motie 163: Houd Zandpad beschikbaar voor sekswerk

Deze motie vraagt om een geschikte tijdelijke invulling voor het Zandpad te vinden, die gecombineerd kan worden met of plaats kan maken voor een kleinschalige sekswerklocatie. Op dit moment wordt een quickscan gedaan naar een mogelijk tijdelijke invulling van het terrein. We informeren u hierover nader in de raadsbrief van Q1 2024.

Motie 172: Belgisch model

Met deze motie vraagt u ons te onderzoeken of het Belgisch model in Utrecht als proeftuin kan worden ingezet. Hiermee vraagt u een onderzoek naar de mogelijkheden voor een gemeente om een locatie te beheren waar sekswerkers kamers kunnen huren. De afgelopen maanden hebben we hierover gesproken met de politie, het OM, en verschillende andere gemeenten. Op basis van deze gesprekken en adviezen beschouwen we een dergelijk model als zeer risicovol. Als een gemeente een locatie in eigen beheer heeft, neemt de gemeente de rol van commerciële ondernemer op zich in een markt waar ook andere ondernemers acteren. Voor een ondernemende overheid gelden eisen op basis van de Wet Markt en Overheid. Daarbij kunnen, vanuit het oogpunt van eerlijke mededinging, publieke middelen niet zomaar worden aangewend voor commerciële activiteiten. Daarnaast loopt een gemeente, in de rol van ondernemer, ook financiële risico's met gemeenschapsgeld.

Ook zou een onwenselijke verstrengeling van rollen en belangen ontstaan in een markt waar het vertrouwen in de overheid al kwetsbaar is. De positie van de gemeente als onafhankelijk toezichthouder staat op gespannen voet met het zelf exploiteren van een seksinrichting.

Op basis van uw motie hebben wij de mogelijkheden van het Belgische model onderzocht. Met de hierboven genoemde overwegingen vinden wij het niet passen om als gemeente zelf een seksinrichting te exploiteren. Daarmee doen wij deze motie af.

Overige moties

Motie 155: straatsekswerk lange termijn

Deze motie (#155) vraagt aan het college te verkennen of er een geschikte locatie is voor een kleinschalige tippelzone waar straatsekswerk in ruimtelijke ontwikkelingsprojecten na 2026 gerealiseerd kan worden. Een locatieonderzoek kost zeer veel tijd en ook capaciteit. Omdat we de komende jaren vooral tot resultaat willen komen, ligt op dit moment onze focus op het mogelijk maken van thuiswerken en één of twee kleinschalige locaties. De komende tijd kunnen we daarom nog geen uitvoering geven aan deze motie.

Motie 162: organiseer informele zorg en ontmoetingsplekken voor sekswerkers

Deze motie vraagt een informele zorg- en ontmoetingsplek voor sekswerkers te organiseren door het huidige initiatief van het Overweeghuis te steunen bij het vinden en openen van een locatie. En daarbij het vergunningsproces te versnellen en maatwerk toe te passen in regelgeving en vereisten. Wij zijn in gesprek gegaan met het bestuur van Het Overweeghuis om na te gaan waar zij ondersteuning bij willen hebben. Het bestuur gaf aan dat zij een locatie op het oog heeft. Wij hebben hen verwezen naar Het Makelpunt voor het geval dat deze locatie niet door zou gaan. Daarnaast adviseren wij het bestuur van Het Overweeghuis indien daar (weer) behoefte aan is, over bijvoorbeeld omzettingsvergunningen. De activiteiten die Het Overweeghuis voor de doelgroep wil uitvoeren zijn niet vergunningplichtig. Ook spraken wij met hen over de voorwaarden die uw raad aan de motie heeft verbonden. De jaarstukken van de stichting zijn al openbaar. De Stichting Overweeghuis heeft de naamswijziging van het initiatief nog in beraad. Hiermee doen wij motie #162 af.

Datum 9 november 2023
Ons kenmerk 11509388

Tenslotte

Met deze brief hebben we u geïnformeerd over waar we op dit moment staan in het werken aan veilig, schoon en transparant sekswerk in onze stad. We zijn op weg gegaan met betrokkenen en partners met wie we op gelijkwaardige basis proeftuinen gaan realiseren en ook evalueren.

In de volgende raadsbrief Q1 2024 informeren wij uitgebreider over de nog openstaande moties en mogelijke dilemma's die we daarbij zien. Ook kunnen we u tegen die tijd meer vertellen over het proces van lerend evalueren. In diezelfde raadsbrief delen we eveneens een begroting op hoofdlijnen met u. Omdat we zorgvuldigheid vooropstellen, leggen we vervolgens in Q2 een voorstel voor de aanpassing van de regelgeving aan u voor.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,